

اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

جلسه ۷۱۳ تاریخ ۱۳۸۳/۷/۲۱ - شماره ابلاغ ۱۲۰/۸۱۴۲ - تاریخ ۸۳/۸/۳۰

به منظور نظام بخشی به فعالیت‌های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و با توجه به رویکردها و نگرش‌های نوین در تعلیم و تربیت، اصول زیر تحت عنوان «اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی» تعیین می‌شود:

- ۱- جدایی‌ناپذیری ارزشیابی از فرایند یاددهی - یادگیری
ارزشیابی دانش‌آموزان باید به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری و نه به عنوان نقطه پایانی آن تلقی شود.
- ۲- استفاده از نتایج ارزشیابی در بهبود فرایند یاددهی - یادگیری و اصلاح برنامه‌ها و روش‌ها
هدف غایی ارزشیابی، اصلاح و بهبود فرایند یاددهی - یادگیری است و نتایج ارزشیابی‌ها باید در اصلاح برنامه‌ها و روش‌ها مورد استفاده قرار گیرد.
- ۳- هماهنگی میان هدف‌ها، محتوا، روش‌های یاددهی - یادگیری و فرایند ارزشیابی
در ارزشیابی باید تناسب و هماهنگی بین هدف‌ها، محتوا و روش‌های یاددهی - یادگیری مربوط به هر درس مورد توجه قرار گیرد.
- ۴- توجه به آمادگی دانش‌آموزان
در طراحی و اجرای انواع برنامه‌های ارزشیابی باید به آمادگی‌های جسمی، عقلی، عاطفی و روانی دانش‌آموزان توجه شود.
- ۵- توجه به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان
در ارزشیابی باید به جنبه‌های مختلف رشد بدنی، عقلی، عاطفی، اجتماعی، اخلاقی و حرکتی دانش‌آموزان توجه شود.
- ۶- توجه همه‌جانبه به دانش‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌ها
در ارزشیابی، متناسب با محتوای آموزش و پرورش باید به حیطه دانش‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌های دانش‌آموزان توجه شود.
- ۷- توجه به ارزشیابی دانش‌آموز از یادگیری‌های خود (خودارزشیابی)
در ارزشیابی باید شرایطی فراهم شود که دانش‌آموز نیز بتواند از یادگیری‌ها و عملکردهای خود و دیگر دانش‌آموزان ارزشیابی کند.
- ۸- ارزشیابی از فعالیت‌های گروهی
در نظام ارزشیابی، علاوه بر ارزشیابی فردی، باید از فعالیت‌های گروهی نیز ارزشیابی به عمل آید.
- ۹- توجه به فرآیندهای فکری منتهی به تولید پاسخ
در ارزشیابی باید علاوه بر پاسخ نهایی، به فرآیندی که منجر به تولید پاسخ شده است توجه کرد.
- ۱۰- «تأکید بر نوآوری و خلاقیت»
در ارزشیابی باید با تأکید بر روش حل مسأله، زمینه رشد و شکوفایی دانش‌آموزان را فراهم کرد.
- ۱۱- تنوع روش‌ها و ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش پیشرفت تحصیلی
با توجه به اهداف، ماهیت و نوع موارد ارزشیابی، از انواع مختلف روش‌ها و ابزارهای ارزشیابی (مانند پرسش‌های شفاهی، آزمون‌های عملی، انواع پرسش‌های عینی و انشایی، روش‌های مشاهده رفتار، پوشه‌های مجموعه کار، آرایه مقالات و طرح‌ها، گزارش مربوط به فعالیت‌های تحقیقاتی، ارزشیابی عملکردی، ارزشیابی مستمر، انواع دست‌ساخته‌ها، روش خودسنجی و...) استفاده می‌شود.
- ۱۲- استفاده از انواع ارزشیابی
در فرایند یاددهی - یادگیری لازم است با توجه به هدف‌ها، محتوا و روش‌های تدریس از انواع ارزشیابی‌ها (از قبیل تشخیصی، تکوینی، مجموعی، هنجار مرجع، هدف مرجع، درونی، بیرونی، ملی و...) استفاده شود.
- ۱۳- استقلال مدرسه و معلم در فرایند ارزشیابی
در فرایند ارزشیابی باید استقلال مدرسه و معلم در چارچوب سیاست‌های کلی آموزش و پرورش حفظ شود.
- ۱۴- اصل رعایت قواعد اخلاقی و انسانی در ارزشیابی
به موجب این اصل، ارزشیابی باید به گونه‌ای ساماندهی و اجرا شود که موجب خدشه‌دار شدن حقوق، تعاملات انسانی، اعتماد به نفس و سلامت روانی دانش‌آموز یا معلم نگردد.
- ۱۵- اصل توجه به تفاوت‌های فردی
در انجام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی می‌بایست به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توجه شود.

۱۶- ضرورت هماهنگی در تحقق اصول ارزشیابی

در به کارگیری اصول فوق‌الذکر باید میان سازمان‌ها، مراکز، ادارات، واحدها و سایر بخش‌های مسئول ارزشیابی در مورد روش‌ها، ابزارها، معیارها و برنامه‌های اندازه‌گیری و سنجش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، تعهد و هماهنگی کامل وجود داشته باشد.

موضوع: اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در هفتصد و سیزدهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۳/۷/۲۱ به تصویب رسید.

شورای عالی آموزش و پرورش